

τρούσε την καθημερινή της ζωής του καταστροφή, και με την αγωνία της ψυχής της συντρόφευε το χάσιμο της δύναμης εκείνου, που ήταν ο μόνος που όμορφαινε την άσκησις της ζωής της. Μιά βραδεία ήλθε τέλος η δυνατή κρίση, που τον ανάγκασε να πάη στο κρεβάτι· ο γιατρός δεν είχε καμμίαν ελπίδα, η όμορφη κείνη ζωή θα χάνονταν και μαζί της θα θάφονταν εύγενικοί πόθοι, πολύτιμα όνειρα.

Από την πρώτη μέρα της αρρώστειας του, ενώ η θερμότητα του έκαψε το μέτωπο, έναν πόθο είχε μοναχά, να σηκωθεί να τελειώσει το έργο του. Είχε θησαυρούς μέσα του κ' ήθελε να τους φανερώση στον κόσμο· κ' η ματιά του πλανιόντανε στα μουσικά του τετράδια και στο πιάνο, που τότε βάλει σε μία γωνιά της κάμαράς του. Και φανταζόνταν τη ζωή του μίαν άτίλειωτη ευτυχία στην άγκαλιά της Δόξας και Κείνης, που πρώτη του άνοιξε την Αγάπη στην καρδιά και που μόνη, χωριστή, από τις άλλες γυναίκες, έτσι νόμιζε, ήξερε να τον νιώθι.

Αγάπη και Τέχνη όλ' η ύπαρξή του, ο κόσμος του όλος!

Αυτή τη βραδεία ο γιατρός τον εύρηκε πολύ χειρότερα. Θα πέθαινε χωρίς άλλο τη νύχτα· από μια κλωστούλα κρεμόντανε η ζωή του, και τόνωιθε η δυστυχισμένη μάννα του και μονάχα κείνος δεν τόνωιθε, και στη θερμότητα ανάμεικτα χαμογελοῦσε στ' όνειρο που'χε πλάσει.

Έσκυψε η μάννα του και στ' αὐτί του σιγά, σιγά:

— «Θέλεις τίποτα, παιδί μου;»

Τὴν κοίταζε με τὰ πλανεμένα του έτοιμοθάνατου μάτια, σὰ νὰ μισόνοιωθε τί τοῦλεγε.

— «Ναί, θέλω, θέλω, νὰ ξανακούσω τὴ σονάτα τοῦ Μπετόβεν».

— «Καί ξέρω, παιδί μου, νὰ τὴν παίξω ἐγώ;» Τοῦ κάκου προσπαθοῦσε νὰ κρατήσῃ τ' ἀναφίλητά της στὸ παραμίλημα τοῦ θανάτου ποῦ μάντευε.

— «Τὴν θέλω παιγμένην ἀπὸ κείνην ποῦ τὴν παίζει σὰν ἄγγελος. Νάβλεπες τὰ χεράκια της σὰ χαϊδεύουν τὸ πιάνο! Ἀκουσες ἄνθρωπο νὰ μιλή μετὰ χέρια; ἔ, εκείνη... ἡ ἀγάπη μου.

Εἶχε κάμει ἀγῶνα γιὰ νὰ πῇ αὐτὰ τὰ λόγια· τὰ μάτια του θάμπωναν σιγά σιγά, κ' ἡ ἀναπνοή του γενόντανε ἡσυχώτερη, ὡς ποῦ σὲ λίγο θάπαυε τέλεια.

— «Ἡ σύνθεσή μου... θ' ἀρέσῃ... εἶναι κάτι

καινούριο... μπορεῖ καὶ ν' ἀναστατώσῃ... τὸ μουσικὸ κόσμο... Ἀφῆσε... νὰ τὴν ἰδῇ... τελειωμένη...»

— «Παιδάκι μου, μάτια μου, πάψε νὰ μιλής, σοῦ κάνει κακό».

— «Θέλω... νὰ ξανακούσω... τὴ σονάτα... τοῦ Μπετόβεν».

Γύρισε τὰ μάτια πρὸς τὸ πιάνο κι ἄνοιξε τὰ χέρια του, σὰ νὰ θελε νὰ τὸ πιάσῃ, μὰ δὲν εἶχε δύναμη κ' ἐνῶ ἔκανε νὰ μισοσηκωθῇ, ξανάπεσε στὸ κρεβάτι.

— «Ἡ σο..νά..τα... ἡ... σο..νά..τα» εἶπε με κομένη, βραχνή φωνή καὶ δὲ μπόρεσε νὰ πῇ τίποτ' ἄλλο, γιὰτὶ μετὸν πόθο του εἶχε φύγῃ κ' ἡ στερνὴ πνοή του.

Ἐδούλεψε κ' ἔφαγε τὰ νειάτα του γιὰ τὴν Τέχνη, πόθησε μετὸς ἡχούς τῆς μουσικῆς, ποῦ ἀνάμεσα τους δλοφάνερα θὰ τοῦ παρουσιάζονταν Ἐκείνη, νὰ σθυστῇ ἡ ζωὴ του, μὰ ἡ τέχνη ποῦ ὅλα τῆς τὰ θυσίασε, ὅπως κ' ἡ ἀγάπη, στὶς στερνὲς στιγμὲς του, τὸν εἶχαν παραιτήσῃ.

— Γιε μου, γιε μου, δὲ ξέρω νὰ παίξω, μονάχα νὰ κλαίω» κι ἀγκάλιασε ἡ ἡμοῖρη γυναῖκα κλαίοντας τὸ λείψανο τοῦ παιδιοῦ της.

III

Τὴν ἄλλη βραδεία σὲ κύκλο φίλων σ' ἓνα σπῆτι, ἐνῶ ἔπαιρναν τὸ τσάι, ἔλεγε Κείνη:

— «Καλὴτερα γιὰ κείνον ποῦ πέθανε νέος...»

— «Μήπως φοβήσαστε γιὰ τὸν πιανίστα τίς πίκρες τῆς ζωῆς, δεσποσύνη;» ἐρώτησε μετὸ λίγην εἰρωνεία ἓνας νέος ντιστεγκίς.

— «Ὁχι δά, εἶπε κείνη γελῶντας, ἀλλὰ θυμᾶμαι μιά βραδεία, ἐνῶ ἔπαιζα κάτι στὸ πιάνο, μοῦπε γιὰ τὴ μουσικὴ μερικὰ λόγια τόσο παραξένα καὶ με μίαν ἀπίστευτη ταραχή! Κατὰ τὴ γνώμη μου, ἦτανε μιά φαντασία ἀνυπόταχτη· χωρὶς ἄλλο ἂν ἔζοῦσε ἀκόμα, θὰ τέλειωνε τρελλός.

Καθαδδάτες 6/8/05.

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ

ΥΠΗΓΗΓΗΣ ΕΝ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82

πολλές φορές τραβιούνται σπασμωδικά κατὰ πᾶνω, μισοκρύβοντας στὸ βλέφαρο τὸ μαυράδι, σὰ νὰ φεύγουν ἀπελπισμένα τὰ γινώστο τὸ φῶς. Μὰ θὰ πῇ κανεὶς πῶς βρίσκουμε πολλές φορές στραβούς, ποῦ σ' ἓνα ψυχικὸ τους πάθημα, στὴν χαρὰ, στὴν ὀργή, στὴν ἀγάπῃ, ξαναζοῦνε τὰ σθυσμένα μάτια τους καὶ λαμποκοποῦνε καὶ πάλι. Σ' αὐτοὺς δὲν ἦρθε ἀπὸ γενετῆς ἡ ἀρρώστια, ἀλλ' ὕστερόγενο εἶναι καὶ περιφερικὸ τὸ νευρικὸ βλάβη, κι ἂν εἶναι ἡ ὄραση καταστραμμένη, ὅμως σώζονται μὲς στὴν ψυχὴ ἀκόμα οἱ ὀπτικὲς αἰσθήσεις, οἱ ἀναγκαῖες γιὰ κάθε κινητικὴ παράσταση, καὶ γίνεται ἡ κεντρικὴ παρακίνησις γιὰ κάθε στροφή τῶ ματιῶν. Σὰ βλαφτῇ τὸπτικὸ αὐτὸ κέντρο, σκετικὰ μετὰ τὸ βλάβη τοῦ πότε τέλειο στράβωμα ἔρχεται καὶ πότε ὀπτικό, νὰ ποῦμε, ἔξασμα, ἢ, καλὴτερα, στράβωμα ψυχικὸ· χάνεται δηλαδὴ τότες τὸ μνημονικὸ τῆς σημασίας τῶν πραγμάτων, βλέπει κανεὶς σὰν ἓνα ζῶ, παρακλούθῃ μετὰ τὰ μάτια του ὅ,τι κοινιέται μπρὸς στὰ μάτια του, μὰ τίποτα δὲν ἀναγνωρίζει, τίποτα στὴ ματιά του δὲ φανερώνει, γιὰτὶ δίχως αἰσθησιὴ καὶ νόημα προσηλώνεται.

Ἐξω ἀπ' τὰνῶτερα αὐτὰ ψυχοκινητικὰ κέντρα τοῦ ἐγκεφάλου, ποῦ τόσο ἐνεργοῦνε στὴ ματιά, πρέπει ν' ἀναφέρουμε κι ἄλλα κατώτερα κέντρα, ποῦ

κυβερνοῦνε κατὰ τίς γενόμενες δοκιμὲς τὰ θέλητα ἢ ἀντανανταστικὰ τῶ ματιῶν κινήματα, στὸ γέλιο λόγου χάριν, στὸ κλάψιμο, στὴν ὀργή κτλ. κτλ.

Κατὰ τὸ Nothnagel καὶ Bechterew στοὺς ὀπιμικοὺς θαλάμους πρέπει νὰ τοποθετήσουμε τὸ ψυχοσφραστικὸ κέντρο, ποῦ κάθε φορὰ στὴ ματιά καὶ στοὺς μορφασμοὺς φανερώνει τῆς ψυχῆς τὰ πάθηματα. Τὸ κέντρο τοῦτο κατὰ πολλοὺς τρόπους ἐνώνεται μετὰ τοὺς διάφορους λοβούς τοῦ ἐγκεφάλου καὶ μαρμαζιάζει σὰν καταστραφούνε μερικὰ μέρη τῆς φλούδας του.

Κατὰ τίς δοκιμὲς τοῦ Vulbian μερικὲς ψυχικὲς ἐκφράσεις, μ' ἀφορμὴ μάλιστα τὴν ἀκουή, ἔχουνε τὸ ἀντανανταστικὸ κέντρο τους στὴ γέφυρα τοῦ Βάρολ καὶ τὰ ψηλότερα μέρη τοῦ προμήκη, ὅπου στενὰ μεταξὺ τους ἐνώνονται οἱ πυρῆνες τὰκουστικῶ μετὰ τοὺς γειτονικοὺς κινητικοὺς. Καταστρέφοντας κατὰ τὸ Vulbian τὰ ὀπτικὰ στρώματα καὶ τὰ ραβδωτὰ σώματα, τὸ τετράλοφον καὶ τὴν παρεγκεφαλίδαν, ξανοίγουμε πῶς καὶ στὴ ματιά καὶ στὴν ὄψιν καὶ στὶς κλαψιάρικες φωνὲς του φανερώνει τὸ ζῶ ἀκόμα τὸν πόνον του, σὰν τὸ ἐρεθίζουμε νὰ πονέσῃ, κ' εἰπετα τρέμει κι ἀνοίγει σαστισμένα τὰ μάτια του, σὰ γίνεται κὲ σιμὰ του δυνατὴ ἀντάρα. Ἀμα ὅμως καταστραφῇ καὶ ἡ γέφυρα τοῦ Varol καὶ τὸ ψηλότερο

ΟΥΤΕ ΝΑ ΚΡΙΝΩ ΘΕΛΩ ΟΥΤΕ ΝΑ ΕΠΙΚΡΙΝΩ ΜΟΝΕ ΔΙΑΒΑΖΩ ΚΑΙ ΣΓΙΑΖΩ*

Φίλιππε κ. Ταγκόπουλε,

Μοῦρχεται δύσκολο νὰ καταλάβω πῶς ὁ κ. Σπίγγος ἐπροσβλήθηκε μετὰ τίς παρατῆρησεις ποῦφερα ἀπ' ἀφορμὴ τοῦ τραγουδιοῦ τῆς συλλογῆς του ὅπου ματατύπως ὁ «Νουμάς». Ξαναδιαβάζω ὅτι ἔγραψα καὶ βλέπω ποῦ τοῦ βάσταξα ἑλὴν τὴ χρειάζομενη προτίμησις καὶ ὅτι δίχως νὰ τοῦ εἰπῶ ἓνα σαχλὸ Σπολλάττη ἀδερφεῖ ἐδήλωσα ὅρθῃ κοφτὰ ποῦ ὠφελήθηκα ἀπὸ τὸ κείμενό του γιὰ νὰ διορθώσω τὸ τραγουδι ὅπως τόξερα ἐγὼ ἀπὸ τὰ μικράτα μου. Πιστεύω ποῦ ἂν ὅλοι οἱ καλὰκαρδεῖς εἶχαν μεταξὺ τους τέτοια φερσίματα εἰρήνη χαρισάμενη θὰ βασιλευε πάντα στὸν κόσμον τῶ γραμματικῶν, καὶ ὁ κ. Σπίγγος ἔχει ἄδικο νὰ παραπονεθεῖ.

Μὰ ἔτυχε κάποιος στίχοι νὰ μ' ἀρέσουν περισσότερο ὅπως τοὺς ἔξερα ἐγὼ παρὰ κατὰ τὸν τρόπο τὸ δικό του, καὶ ἔτυχε νὰ ἔχω γνώμη διαφορετικὴ γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ ὅλου κομματιῶ. Εἶτουν χρέος μου νὰ τσωπάσω ἢ εἶχα δικαίωμα νὰ μιλήσω; Ἀποφάσισα νὰ πῶ τὴ γνώμη μου, καὶ εἰπετα ἀπ' αὐτὸ τὸ μερικὸ ζήτημα νὰ περάσω στὸ γενικόν, πῶς πρέπει νὰ συλλέγουμε καὶ νὰ μελετᾶμε τὴν ποίησιν τοῦ λαοῦ. Κκι κατὰστρωσα τὴ γνώμη μου καὶ δὲν ἐννοοῦσα νὰ δώσω συμβουλές, ἢ πατρικὲς συμβουλές καθὼς ἔγραψε ὁ ἄλλος. Σύμβουλος ποτὲ δὲν ἐγύρεψα νὰ γίνω, οὔτε σὲ μικροὺς οὔτε σὲ μεγάλους κύκλους, πολλές φορές ὅμως ὅπου ἔλαχε κάπου νὰ βρεθῶ καὶ κάτι νὰ ἰδῶ κάποια γνώμη ὥρμασε τὸ καὶκαλό μου, κ' ἐπειδὴ ἀπὸ λόγια ἔχω μπερδέτι στὸ πούγγι μου, τὴν εἶπα κιόλας. Ἀφῆσα ὅμως τοὺς ἄλλους ἐλεύτερους νὰ τὴν ἐξετάσουν, νὰ τὴν κρίνουν καὶ νὰ τὴν δοκιμάσουν. Ποτὲ στὴ ζωὴ μου δὲν ὠμίλησα μετὰ φανατισμό, καὶ ἂν ἔκαμα τὴ γνωριμιά τῆς ραδιουργίας ὅπου ἔζησα καὶ ζῶ, εἶτουν γιὰ νὰ τήνε χτυπήσω κατακέφαλα, ὅχι ποτὲς νὰ τῆς

*) Αὐτῆς τῆς λέξης ἡ γραφή, ποῦ μπορεῖ κιόλας νὰ μὴ εἶναι καινούρια, δὲν πρέπει νὰ ξαφνίσει κανένα. Τὸ ὅ ἀπὸ τὸ ζῦγια χάνεται στὸ ρῆμα μετὰ τὸ ἀμπαχμα τοῦ τόνου, καὶ ἡ ἀνάγκη τὸ φέρνει νὰ ἀλλάξουμε τὸ ζ σὲ θ. Γιὰ τὴν προφορὰ σύγκρινε ὁγουρός.

μέρος τοῦ προμήκη, τὸ ζῶ σὰν ἐρεθίζεται βγάζει μόνο μιά παιχιδιάρικη φωνίτσα, σὰ νὰ βγαίνει ἀπὸ καμμιὰ κούκλα, φωνίτσα ἐλδότελα ἀντανανταστικὰ, ποῦ τίποτες δὲν ἔχει τὸ κλαψιάρικο, τὸ πονεμένο.

Ὁ Courmont, ἔχοντας στὴρίγμα πολλές κλινικὲς του παρατῆρησεις, συμπεραίνει πῶς ἅμα πάθη βαρὶκ ἢ παρεγκεφαλίδαν ὅχι μόνο ἡ κίνησις χάνει τὸ τιμόνι της, ἀλλ' ἀκόμα καὶ κάθε ψυχικὴ τῆς φανέρωσις γίνεται ἄταχτη. Σύμφωνα μετὰ συμπεράσματα τοῦ Courmont περιγράφει τελευταῖα ὁ Κ. Marie μιά πολὺ περιεργὴ ἀρρώστια μετὰ τὴν ὀνομασίαν κληρονομικὰ παρεγκεφαλιδικὴ ἀταξία (heredo-ataxie cérébelleuse), ποῦχε γιὰ σπουδαιότερο σημάδι ἐπίμονη ταραχὴ τῆς ψυχοπαθητικῆς ἐργασίας, δίχως νὰ πάθῃ βαρὶκ ἢ νόσησις τὰρρώστου, καὶ γιὰ αἰτία πάντα μιά ριζικὴ βλάβη τῆς παρεγκεφαλίδας, ὅπως οἱ νεκροφῆες φανερώνουνε. Ὁ Grancher εἶχε μιά τέτοια ἀρρώστη, πολὺ ἑυπὴν στὰλλα κορασίδα, ποῦ λὲς κ' εἶτανε σωστὴ ζουγραφικὴ λύπης, σὰν ἄλλη Νιόβη, καὶ μετὰ τὴν ματιά της καὶ μετὰ τὴν ὄψιν της λύπη πάντα φανερώνοντας, καὶ σὲ περιστάσις ἀκόμα π' αὐτὸ δὲν τέριαζε καθόλου. Σ' ἄλλο περιστατικόν τοῦ ἰδίου συγγραφέα, ἓνα στραβὸ παιδί, ποῦ φαινότανε πῶς εἶχε σωστά καὶ τὸ νοῦ του καὶ τὴ θέλησιν καὶ τὸ μνημονικόν, χωρὶς ἀφορμὴ κρεπα-

κάμω τὴν τιμὴν νὰ τὴ μπάσω μέσα στὴν ὀπλοθήκη μου.

Στὴν περίστασιν αὐτοῦ τοῦ τραγουδιοῦ εἶπα ὅ,τι θὰ ἔγραφα ἂν κ' ἐγώ, σὺν τὸν κ. Σπίγγου, ἔκανα μιὰ συλλογὴ δημοτικῆς ποιήσεως κ' εἵπειτα τὴν ἐτύπων με ἕναν πρόλογο ὅπου θὰ εἶχα διακρίματα καὶ χρεὸς νὰ ἐγθέσω τί ἐπιστημονικὰς ιδέας με ὁδήγησαν στὴν ἐργασία μου. Τὸν πρόλογό μου θὰ τὸν ἐδιάβαζαν, θὰ ἐβλεπαν ἂν ἡ μέθοδός μου ἔχει τίποτε καλὸ καὶ θὰ εἶπουν στοῦ καθενὸς τὸ χέρι νὰ τὴν παραδεχτεῖ ὥπως εἶναι, νὰ τὴν ἀλλάξει ὅπου θέλει διόρθωμα, ἢ καὶ νὰν τὴν ἀφίσει νὰ πάει στὸν ἄνεμο. Ἐπειδὴ ὅμως τέτοια συλλογὴ οὔτε τὸν τρόπο οὔτε τὴ θέλησιν δὲν ἔχω προστοπαρὸ νὰ κάμω, εἶπα μὲ τὸ «Νουμά» ὅ,τι ἔτυχε νὰ σκεφτῶ ὅταν ἐδιάβαζα τὰ τσακίσματα ὅπου μὰς ἐμάζεψεν ἀπὸ τὸν Ὀλύμπου καὶ τὸ διπλὸ τσαμπὶ ὅπου μὰς ἐφίλεψε ἀπὸ τὸ ἀμπέλι τοῦ κ. Σπίγγου.

Καὶ τὸ λέω διπλό, γιατί' ἀκόμα πιστεύω πού ὅ,τι ματατύπως στὸ 147 φύλλο εἶναι δυὸ ποιήματα χωριστὰ τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, καὶ γιὰ τὸ χατῆρι τοῦ κ. Σπίγγου θὰ ξηγηθῶ ἀπάνου σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα με λιγώτερη συντομία ἀπὸ τὴν ἄλλη βολά. Αὐτὸς λέει πῶς

Ἀπάνου στ' Ἀθωνόπουλου κλήμα ναι φυτεμένον,
Κάνει σταφύλι κόκκινο, κρασίκι αἱματωμένον.
Ὅσες μαννιές κι ἂν τὸ πιῶν ποτὶ παιδί δὲν κύνουν
Νὰν τῷ πιεῖ κ' ἡ μάννα μου, νὰ μὴ μ' εἴχῃ γοννῆσει.
Ἀφόντις ἐγενήθηκα ποτὶ καλὸ δὲν εἶδα.
Ὅλο σὶά ξένα πιθασιῶ, σὶά ξένα πιθασιῶν.

Ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ πρόλογος στὸ δῆγημα ποῦρ-
χεται κατόπι, τὸ δῆγημα πού μιὰ μπακάλαινα ἀνε-
χόρταχεν ὅλο ψευτισμένα φρουλάρικα ἐβαστοῦσε στὸ
μαγαζὶ τῆς, καὶ κάθε πού ἕνας μουστέρης ἔκανε
παράπονον γιὰ τὸ ψωμί ἢ τὸ κρασί ἢ τὸ τυρί, αὐτὴ
ὀρκίζοτον λύκος νὰ φάει τὸ παιδί τῆς ἀνίσως ὅ,τι
τοὺς πωλαίει δὲν εἶναι ταχτικὸ καὶ ἄδολο, ὅσο
ποῦρθε ἡ μέρα τῆς κρίσης καὶ τὸ θεριὸ χούμισε ἀ-
πάνου τῆς τὴν ὥρα πού ἔβρῆζαν τὸ μωρό τῆς, τῆς
τὸ ἀρπαξε καὶ ὅσα ἔκαμε ἡ δόλια γιὰ νὰ τὸ γλυ-
τώσει ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ εἴταν τοῦ κἀκου, κ' ἔτσι
ἔλαβε τὴν πλερωμὴ τῆς γιὰ τὸ πολὺ κακὸ πούχε
κάμει τόσον καιρὸ σὲ πλούσιους καὶ φτωχοὺς τοῦ
μαγαλαῖ.

Βέβαια, ὅποιος βρεθῇ σὲ παρόμοια σκηνὴ θὰ
ραγιστεῖ ἡ καρδιά του καὶ τὰ μάτια του θὰ φου-

σκώσουν, δὲ θὰ ἀργήσει ὅμως ἡ στιγμή πού εἴτε θὰ
θυμηθεῖ ἢ θὰ ἀκούσει ἀπ' ἄλλους τὴν ἀτιμὴν ἱστο-
ρίαν τοῦ τιμωρημένου, καὶ ἀλήθεια δὲ θὰ χάσει ὀλο-
τελα κάθε αἰσθημα λύπης, ὡς τόσο ὅμως θὰ πῇ
πῶς καλὰ ἔπαθε τὸ ὑποκείμενον, καὶ τὸ συμπέρασμα
τοῦ θὰ εἶναι τὸ ἀρχαῖο ἐκεῖνο

Ἔστι δίκης ὀφθαλμὸς ὡς τὰ πανθ' ὄρε.

Τὸ «μὴ γὰρ θάμα» ὅπως τὸ λείει τὸ τρα-
γουδί, ἔκαμε τὸν κόσμον κ' ἐτρόμαξε, μὰ ἔμεινε
μεγάλον θάμα καὶ τὸ μάθημα πού βγῆκε ἀπ' αὐτὸ
εἶναι σωτήριο γιὰ τὴν ψυχὴν, εἶναι στύλος γιὰ τὴν
ἀρετὴν πού ἀρχίνας νὰ σαλέψει. Ἐξὸν ἀπὸ τὸν παθὸν,
πού ἡ παιδεύη του τέλος δὲ θάχει, ἡ ἐντύπωση
γιὰ λόγον σου, γιὰ μένα καὶ γιὰ ὅλους τὸ κάτου
κάτου τῆς γραφῆς εἶναι καλὴ καὶ ἀρεστή, γιατί'
ὅσο θυμούμαστε τὸ περιστατικὸν τόσο καὶ στερεώνον-
ται ἡ πεποιθήσῃ μας πού τὸ κακὸ γλήγορα ἢ ἀργά
θὰ βρεῖ τὴν τιμωρίαν του, ὁ δὲ ἄτυχος πού με τοὺς
παραπάνου στίχους μοιρολογοῦσε τίς πίκρες τῆς ζε-
νιτιᾶς δὲ μπορούσε νὰ ἀναφέρει γιὰ παράδειγμα
ἀπὸ ἄδικα βράσανα μιὰ γυναῖκα δίχως συνείδηση ὅ-
που ἔπαθε γιατί' ἔπρεπε νὰ πάθει· ὁ κόσμος πού
τὸν ἔκουε θὰ τὸν ἐκοίταζε καλὰ καλὰ στὰ μάτια
καὶ θὰ τὸν ἐρωτοῦσε ἂν δὲν ἔχει τίποτε ἄλλο πῶς
συμπιαστὸ νὰ τοὺς πῇ.

Αὐτὴ τὴν ἀνάληψη ἔκαμα πριχῶ φτάσω στὸ
συμπέρασμα πού τὸ τραγουδί εἶναι δυὸ κομμάτια
χωριστὰ μὲ νόημα πολὺ διαφορετικὸ τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ
ἄλλο (*). Ἐπειτα ὑπάρχει καὶ ἄλλος λόγος πού ἴσως

(*) Ὁ μῦθος τοῦ λύκου ἔχει κάτι πού φαίνεται παρα-
πολὺ ἐφύζικο, καὶ βάζω στοιχίμα πῶς σὲ κανένα ἄλλο
χωρὶς τῆς Κέρκυρας ἢ πούθενά ἄλλου στὴν Ἑλλάδα θὰ
παρουσιάζει σπουδαῖες διαφορές. Τὸ μωρὸ πού μιλεῖ καὶ
λέει τοῦ λύκου νὰ μὴ δεχτεῖ τὴν προσφορὰ τῆς μάννας
νὰ θυσιαστῇ γιὰ τὸ παιδί τῆς εἶναι παλαιὰ ἰδέα πού δὲ
μποροῦσε νὰ βγεῖ ἀπὸ τὴ φαντασίαν κανενὸς ποιητῆ. Θὰ
παραδεχόμενον καλλίτερα πού τὸ ἴδιο τὸ θεριὸ, μιὰ
καὶ τῷχε στελεῖται ὁ Θεὸς γιὰ νὰ παιδεύει τὸ κρίμα, τοῦ
λύθηκα μὲ θάμα ὁ λάρυγγας καὶ ἐδίδαξε τὸ μάθημα τῆς
δικαιοσύνης ἴσως κιόλας αὐτὰ τὰ λόγια νὰ τὰπε ὁ κό-
σμος πού παραστέκοτον ἅμα εἶδε τὴ μάννα πούτρεξε τοῦ
κἀκου κατόπι ἀπὸ τὸ λύκο μήπως καὶ τῆς δώσει πίσω τὸ
νοννό τῆς. Ἐτοῦτη ἡ δευτέρη ὑπόθεσις φαίνεται ἡ πῶς
πιθανή.

Ἄν ἐβρίσκα κανέναν ἄλλο στίχο ὅπου νάμπαινε τὸ
ψωμί, τὸ κρασί καὶ τὸ τυρί με τὰ ὅποια ἡ μπακάλαινα
ἐσυμβόλιζε νὰ γελᾷ καὶ νὰ κλέβει τὴ γειτονιά, θὰ τὸ δε-
χόμενον στὴ θέσιν τοῦ

Νὰ φᾶς ἀρνὶ τρυφερὸ ἀρνὶ καὶ τρυφερὸ κατσίκι

καὶ μόνος του θάσωνε νὰ λύσει τὸ ζήτημα σύμφωνα
με τὴ γνώμην μου. Στὸ λυρικὸ μέρος τοῦ τραγουδιοῦ
ἐκεῖνος πού μιλεῖ βρίσκεται ἀκόμα στὴν ζενιτιᾶ,
ἀκόμα προβατεῖ καὶ τρογοῦρίζει, ἐνῶ στὸ δῆγημα βλέ-
πουμε ἕναν ἄνθρωπον πού εἶπουν μιὰ βολὰ στὰ ξένα,
τώρα ὅμως κάθεται ἀναπαμένος στὸ χωριὸ του καὶ
θέλει νὰ πῇ κάτι διδαχτικὸ γιὰ τοὺς συντοπίτες του.

Θὰ ξετάσω τώρα μὰζι με τὸν κ. Σπίγγου ἓνα
ἓνα τοὺς πρώτους τέσσερους στίχους τοῦ λυρικοῦ
κομματιοῦ, καὶ θὰ δεῖξω γιατί' παραδέχομαι ἄλλο
κείμενον ἀπὸ τὸ δικό του.

Στὴν ἀρχὴν τὸ γράφει καὶ ὁ ἴδιος πῶς λέει καὶ

Κάτου στὸν Ἀθ-Γιαννόπουλο κλήμα ναι φυτεμένο.

Ἐγὼ εἶπα Ἀπάνου, ὅπως τόμαθα, καὶ μ' ἀρέσει
γιατί' ἡ φαντασία βάζει ὅλα τὰ θαμὰσια σὲ ὑψώματα
καὶ κορυφές, κ' ἔβαλα Στ' Ἀθωνόπουλου, μιὰ γε-
νικὴ ἀνακύλουση νὰ ποῦμε, πού εἶναι ἡ φυσικὴ σύν-
ταξιν τῆς γλώσσας μας σὲ τέτοια περίστασις.
Στ' Ἀθ εἶναι μιὰ συλλαβὴ καὶ δὲ χαλαρεῖ τὸ μέτρο.
Γιὰ τὸνομα δὲν ἐγγυσοῦμαι νὰ εἶναι σωστό, ἴσως θέ-
λει Ἀντωνόπουλου πού εἶναι γνωστὸ ὄνομα φαμι-
λιᾶς. Ἡ ὁψὲ τοῦ ἄλλου, Ἀθ-Γιαννόπουλο, μοῦ
φαίνεται ἀλλοιωτικὴ, καὶ γιὰ νὰ τὸ παραδεχτῶ
ἔχω ἀνάγκη νὰ μάθω ἂν ὑπάρχουν Ἀγιοὶ με ὀνό-
ματα οἰκογενειακὰ καθὼς ἔχουμε Ἀθ Σπυρίδωνας,
Ἀθ Γεράσιμος, Ἀθ Διονύσης, Ἀθ Ἀντρέας κτλ.
Ὅπως κι ἂν εἶναι ὅμως.

Ἀπάνου στ' Ἀντωνόπουλου

ἢ τίποτε ἄλλο ὅμοιο ἔχει νόημα, ἐνῶ θὰ δυσκολευ-
τεῖς κάμποσο, νομίζω, νὰ καταλάβεις τὴ θέσιν τοῦ
κλήματος

Ἀνάμεσα σὲ δυὸ βουνά.

Τί λογὴς τόπος εἶπουν αὐτοὶ; Ἐνα λαγαδι διὰ-
πλατο ἢ ἓνα στενὸ μονοπάτι;

Κάνει σταφύλι κόκκινο, κρασίκι αἱματωμένον

πού μ' ἔδωκε τὴν τρυφεράδα του μοῦ φαίνεται καὶ μονότονος
καὶ ἀταίριαστος σ' αὐτὴν τὴ θέσιν.

Μὲ τὸ χῶρισμα, ὁ σύνδεσμος τῆς ἀρχῆς χάνεται βέ-
βαια, κ' ἔτσι τὸ παραμῦθι ξεκινᾷ πολὺ ὥραϊα με τὸ στίχο
Ἐκεῖ σὶά ξένα ποῦμουννα μεγάλο θάμα εἶδα.

ροῦσε κάθε τόσο στὰ γέλια, καθρεφτίζοντας τὴ χαρὰ
ὀλοένα στὴν ὄψιν του. Σὺν πέθανε βρέθηκε στὴ νε-
κροφία ὄγκος τῆς παρεγκεφαλίδας.

Ἀπ' ὅσα εἶπαμε πάρα πάνω βγαίνει ἓνα συμπέ-
ρασμα, ὅτι γιὰ νὰλλάξῃ κάθε φορὰ τὴν ὄψιν τῆς ἡ
ματιᾶ, σύμφωνα με τῆς ψυχῆς μας τὰ πάθια, τὴ σκέ-
ψη καὶ τὴ θέλησιν, πρῶτα πρῶτα χρειάζεται ἡ φυ-
σικὴ κατάστασις τῶ μειωτικῶν λοβῶν, ὅπου τοπο-
θετοῦμε τις καλῆτερες ψυχικὲς ἐνέργειες, τὸ νοητικόν,
τὴ θέλησιν, τὸ μνημονικόν καὶ τὴν κρίσιν, καθὼς καὶ
τὰ ψυχοισταντικὰ καὶ ψυχοκινητικὰ κέντρα πού με τὸ
μῆτι σκετιζόνται. Σημαντικὴ βλάβη τῶ λοβῶν αὐ-
τῶν ὀφθαίνει ἀπ' τὰ μάτια κάθε λάμψη ζωῆς καὶ ἀπα-
ράλλαχτα μ' ἓνα ζῶ σὲ κοιτάζει καὶ ὁ ἄνθρωπος,
πάντα βαριὰ καὶ θυμωμένα, γιατί' κατὰ τὸ Ferrier,
γίνεται τότε κάθε ἰδέα τῆς ἀναστροφῆς, τῆς συνήθειας
νὰ ζοῦμε μ' ἄλλους. Ὅσο γιὰ τὴν ὀδονόλιον γέφυρα
καὶ τοὺς ὀπτικοὺς θαλάμους, εἶναι κέντρα ἀπαρανικλα-
στικά, πού σ' ἓνα δηλαδὴ ἐξωτερικὸν ἐρεθισμὸν φέρ-
νουν ἀμέσως ἀθέλητα μιὰ τετραστὴ φανέρωσι ψυ-
χικῆς ἐντύπωσης (πότε πόνον, πότε τρομάρας ἢ χα-
ρᾶς) ὅχι μόνο στὴ ματιᾶ, ἀλλὰ καὶ στὶς φωνὰς καὶ
στὰ κινήματα. Γιὰ τὴν παρεγκεφαλίδα, πού τελευ-
ταῖα τὴν ἀναφέραμε, τίποτε ἀκόμα δὲ βεβαιώθηκε.

Ἐνα πὸ τὰ δυσκολώτερα ζητήματα στὸ φυσιο-

λογικὸ αὐτὸ κεφάλαιο εἶναι καὶ ὁ μηχανισμὸς τῆς μα-
τιᾶς, ὁ τρόπος δηλαδὴ π' ἀλλάζουν ὥσιν τὰ μάτια
σὲ κάθε περίστασις, σύμφωνα με τῆς ψυχῆς μας τὴ
διάθεσιν, τὴ σκέψιν καὶ τὴ θέλησιν. Στὸ μηχανισμὸ
αὐτὸ τῆς ματιᾶς σημαντικὰ συνεργοῦνε καὶ τῶ
ματιῶν οἱ σάρκες κ' οἱ τριγύρω προσωπικῆς, ὅπως
εἶναι σὲ σωροὺς κατὰταγμένους καὶ ἀλλοιωτικὰς κάθε
φορὰ, κατὰ τὴν περίστασιν, μαζεύονται. Λόγου χάριν
στὴν ὄρην καὶ τῶ ματιῶν οἱ σάρκες μαζεύονται καὶ
τῶ βλεφάρων κ' οἱ μετωπικῆς· στὴν πολὺπλοκὴ αὐτὴ
ἡ σπασμωδικὴ ἐνέργεια πρῶτα πρῶτα ζαρώνει, σὺν
τῶ ριπίδι, τὸ δέρμα στὸ μεσόφρυδο καὶ σμίγουνε
καμπουρωτὰ τὰ φρύδια, ἐνῶ πρὸς τὰ ἔξω, στὰ
μελίγγωκα, τὸ ἐναντίον τεντώνεται· ἔπειτα ξανοίγεται
ἀπότομα ἡ σκισμάδα τῶ βλεφάρων (ἀνεβαστῆς τοῦ
πάνου βλεφάρου) καὶ ξεμπροβάλλει στὴ μέση ἀκίνη-
τος ὁ βορβός, πολὺ μεγαλύτερο δείχνοντας τὰ σπρά-
δι καὶ γιὰ τοῦτο ἄγριος στὴν ὄψιν ἀπὸ τὴν πρώτην
αὐτῇ στάσιν τραβιέται ὕστερα ὁ βορβός ἀταχτὰ
δῶθε κεῖθε καὶ κατ' ἀπ' τὸ πάνω βλέφαρον κρύβει τὸ
μαυράδι του· ἡ κόρη πότε μικραίνει καὶ πότε μεγα-
λώνει καὶ χύνεται στὴ ματιᾶ ἡ ἄξοφον κείνη λάμ-
ψη, π' ἀστραπὴ τῆς ὀργῆς τὴν καλῆσανε. Ἀληθινὰ
τοῦ ματιοῦ τὴ λάμψη κατὰ πολὺ μέρος πρέπει νὰ-
ποδώσουμε στὴν ἱριδα, τὴν πολὺχρωμην, τὴν παιγι-

διάρα, πού πότε μένει ἀκίνητη, πότε πλησιάζει τὸν
κερατοειδῆ ἢ ἀπομακρύνεται ἀπ' αὐτόν, πότε μι-
κραίνει καὶ πότε μεγαλώνει τὴν κόρη τῆς, τὴ μεσα-
νὴ τῆς δηλαδὴ τρουπίτσα. Οἱ γρήγορες καὶ ἀτα-
χτες τῶ ματιῶν στροφές πολὺ τετραζοῦνε με τὰ ἄλλα
τοῦ θυμωμένου κινήματα τὰ μανιασμένα, πού φα-
νερώνουνε τὴν ψυχικὴν του ἐπαναστάσιν.

Τὸ ἐναντίον στὴ χαρὰ, στὸ γέλιο, μαζεύονται
οἱ κροταφικῆς σάρκες καὶ ὁ σφιχτήρας τῶ βλεφάρου
καθὼς καὶ πολλὰς κινητικὰς τῶ ματιῶν, πότε ἡ μιὰ
καὶ πότε ἡ ἄλλη. Ἐτσι ζαρώνει στὴν ἔξω τῶ μα-
τιῶν γωνιὰ τὸ δέρμα καὶ μισοκλείνουνε τὰ βλέφαρα,
παραλλάζει δὲ συχνὰ ἡ κόρη καὶ ζωντανεύουνε, νὰ
ποῦμε, οἱ βορβοί, γὰρ γὰρ πέρα δῶθε κινώντας τοὺς
ἄξονές τους· πολὺ πῶς γλυκιά καὶ ζωερὴ φαίνεται
τῶ ματιῶν ἡ λαμπράδα, γιατί' καὶ τ' ἀσπράδι τοὺς
περιορίζεται με τὸ μισοκλείσμα τῶ βλεφάρου καὶ τὸ
μαυράδι φαντάζει πιότερο, γοργοκίνητο καὶ πότε
κατὰ ἴσιν πότε λοξὰ ἀντιφραγίζοντας τὸ πῶς.

Σὰ θαμάζει κανεὶς ἡ σαστίζει, τεντώνεται στὸ
κούτελό του τὸ δέρμα καὶ τὰ φρύδια σηκώνονται,
μεγαλώνει δ' ἄξοφον ἡ βλεφαρική σκισμάδα κ' οἱ
βορβοὶ στηλώνονται κατὰ ἴσιν καθὼς ὅλες μαζὶ τῶ
ματιῶν οἱ σάρκες μαζεύονται, καὶ οἱ ὀρθές καὶ οἱ
λοξές. Ἡ κόρη στέκεται μεγαλωμένη (μυθρίασις).

μοιάζει πιο όμορφο παρά

Κάνει σταφύλι κόκκινο, κάκει κρασί μοσκάτο

για δύο λόγους. Πρώτα έχεις τη δεύτερη πρόταση δίχως ρήμα, που κρέμεται πολύ χαριτωμένα απ' την άλλη σ' α' ν' α' του δεμένη σ' κλωστή μεταξένια, εξόν που γλυτώνεις από το φόρτωμα της επανάληψης. Έπειτα ένα πιστό που έχει τη δύναμη να κάμει στείρες όσες γυναίκες το πιούν δε μπορεί ν' αναι τόσο κοινό πράμα σ' αν το κρασί μοσκάτο, μα πρέπει καί στη θωριά και στην ούσια ν' αναι κάτι ασυνήθιστο. Έχει κι άλλη παρατήρηση που ασκώνει το βάρος της και αυτή. Το μοσκάτο που το νοστιμεύεται και στο μύρισμα και στο πιεϊ ή τάξη το φέρνει ν' αναι ευχάριστα αποτελέσματα, και όχι να βάνει στα σπίτια έρμια κι ακλέρια. Και το χρώμα του σταφυλιού δεν είναι το άχνό και διάφανο κόκκινο της ρομπόλας, μόνε το σπαρταριχτό και σάμπως άγριο της παπαρούνας. Αίμα μέσα, αίμα κι απ' έξω.

Στό

Όσες μαννάδες κι αν το πιούν καμιά παιδί δεν κάνει

που παραδέχεται ο κ. Σπίγγος, ή λέξη καμιά έ-
πειτα από όσες δεν προσθέτει τίποτες στο νόημα. Το ποτέ (...δεν κ' ανουν) όπου μαθα κ' έβάσταξα έγω σημαίνει: ότι, μια κ' ή γυναίκα έπια από το αίμα-
τωμένο κρασί, γιατριά δεν έχει, κάθε ξόρκι και θα-
ραπεία θ' αναι του κάκου και άκλερη θα κατεβεί στο νάδη. Όστε, το ποτέ φαίνεται ν' αναι τη δύ-
ναμή του στη οράση, και όχι λίγη.

Ν' αναι το πιεϊ κ' ή μάννα μου, να μην είχε με κάμει

μπορεί ν' αναι λάθος, μα μου κάζεται πως δεν είναι
σύνταξη κεκρυμμένη. Όποιος βρίσκεται στον τόπο
μπορεί να τ' αποφασίσει. Στο κείμενό μου

Ν' αναι το πιεϊ κ' ή μάννα μου, να μην είχε γεννήσει
έχουμε στο τέλος κ' ένα ρήμα διαφορετικό που α-
γατίζει τον πλούτο και την ποικιλία του λεχτικού
στο τραγουδι μας.

Στο αναστύλωμα κάθε τραγουδιού που έφτασε
σ' έμ' αναι κομματιασμένο άτιμητη βοήθεια θα μ' αναι
έδιναν βέβαια τίποτες χερόγραφα, ά μπορούσαμε να
τά ξετρομπώσουμε μέσα σ' μοναστήρια και σ' δημό-
σιες ή ιδιωτικές βιβλιοθήκες όπου θα βρίσκονταν.

Τό άξιαφο ξεσκέπασμα τ' αναι βορβών, που πιότερο
δείχνει τ' αναι τους, ή άκινησία τους και της κό-
ρης το μέγαλωμα ξηγάνε την αλφινδία κίνηση θολά-
δα, την καταχνιά που για μια στιγμή χύνεται στη
ματιά του σαστισμένου.

Η εξήγηση αυτή του μηχανισμού της ματιάς
τεριάζει για την περίσταση που κάποιο ψυχικό πά-
θος, κάποιο αίστημα μ' αναι κρητεί και μ' αναι κυβερνάει.
Όταν όμως ή ψυχή μας είναι ήσυχη, ή συνειθισμένη
έκφραση της ματιάς σκετίζεται με τη θέση που χουν
μεταξύ τους οι όπτικοι άξόνι, ή, όπως λέμε, με
τον όροπτήρα κάθε προσώπου (oropter). Όνομάσανε
όροπτήρα ένα στεφάνι φανταστικό, που περνάει
πρώτα κι απ' τα δύο όπτικά κέντρα τ' αναι ματιών κ'
όστερ' από τα σημάδια που κάθε φορά ενώνονται οι
όπτικοί τους άξόνι, καθώς έδω κ' εκεί τεριάζει
στρέφονται. Στην άπρόσδεκτη κίνηση στάση τ' αναι
ματιών, που κοιμάται ή θέληση, να πούμε, όπως όταν
άφαιρημένοι κοιτάμε τον ούρανό, το πλάτος του
όροπτήρα είναι σύμφωνο με το μέσο μυϊκό τέντωμα
τ' αναι ματιών, που κατά τα πρόσωπα έλλοτες σ' έλλη
άπόσταση φέρνει τους δύο όπτικούς άξόνους. Σ' αναι
γίνονται αυτοί παράλληλοι μέγας είν' ή όροπτήρας
και μεγαλόπρεπη φαίνεται ή ματιά, που πετ' αναι
τα, σ' αναι άητός, στα ούρανια! Τέτοια είναι ή μα-

θαμμένα κι άλησμονημένα. Όσο όμως κάτι θα
καταφέρουμε μαζεύοντας τα τσακίσματα από δ' αναι
κι από κεί όπως τα βρίσκουμε στους διάφορους τό-
πους όπου ζει ή ρωμιοσύνη. Η σλαβική ποίηση
του Αίμου και του Δούναβη είναι και αυτή πλού-
σιο ταμείο και συμπλήρωμα για τέτοια εργασία.
Όντας όμοια με τη ρωμική θα χρησιμεύει για ο-
δηγός, αν όχι άλλο. Ο φόδος του κ. Σπίγγου που
τέτοια εργασία δε μπορεί να την καταπιαστεί ποιη-
τής δε μου φαίνεται ν' αναι κανένα βάσιμο λόγο. Στη
Ζάκυθο γεννήθηκε ή Φώσκολος που είτουν και τα
δύο, ποιητής και κριτικός. Ο Carducci που έδω-
λεδε ίσια με τα προχτές, έγραφε στίχους για όλον
τον κόσμο και άνάλυε κείμενα γνωστά και άψαχτα
για τους φοιτητάδες της Μπολώνιας. Ο δικός μας
Παλαμάς δημιουργεί με τη φαντασία του, μα έκα-
με και την κριτική έγδοση τ' αναι Σολωμού. Το ένα δε
φέρνει ζημία στο άλλο μάλιστα στην έποχή μας
που είναι άρρωσισμένη στην έπιστήμη και πραγμα-
τοποιεί τα μεγάλα ιδανικά της άνθρωποσύνης ή
μόνη ποίηση που μπορεί να ζήσει είναι εκείνη που
γεννιέται από έναν κριτικό νοΐ.

Και έγω λέω να π' αναι με κάτι Κρητικά,
Θηβεία, Μιστριώτικα και Σικελιώτικα, γιατί
βλέπω καταχνια στην αντίπερα μεριά. Άσε να ξα-
στερώσει, και τότες ίσως να μην είναι πια άνάγκη
από ρεμούριο.

Γι' αναι σου, συνάδερφε

ΛΑΖΑΡΟΣ ΒΕΛΕΛΗΣ

Λόντρα, άπόγιορτα της εκλειψης, 1905

ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ

Έδεεις πλατύφυλλα άνθια ξαπλωμένα στο νερό
σ' αναι άπέραντο κρεβάτι. Έδεεις μακρόλαιμοι κύκνοι
της γαλάζιας λίμνης όλόασπρες βάρκες. Κ' έδεεις
γυαλιστερά πετράδια, του γυαλού πολύχρωμο χαλί.
παιξτε, παιξτε με τη χαριτωμένη παιδοϋλα, που
καθρεφτίζεται στα γάργαρα νερά.

Κοιτάτε π' αναι τρέχει, π' αναι πηδάει, π' αναι
να πάρει το τριανταφυλλένιο βότσαλο που λάμπε,
στην άμμουδιά, π' αναι το πετ' αναι στη λίμνη, και π' αναι
έκείνο, μαγεμένο από τα χάδια του άπαλού της χε-
ριού, παιζει τρελλά με το νερό για να ν' αναι την κ' αναι να
χαρή. Και π' αναι γελάει τώρα!

Τι ώραία που είναι ή λίμνη το άπόδραδο! Τώρα

τιά του ποιητή, του καλλιτέχνη, του μέγας έπι-
στήμονα, που προτιμάει τ' αναι και τα αϊθήρια από
της γης το χ' αναι! Πρόσωπα π' αναι με μυαλό περιω-
ρισμένο, που περνούν τον καιρό τους σ' αναι τιποτένια,
συνειθισμένα πράματα, πλησιάζουν τους όπτικούς
άξόνους των και στενό έχουνε όροπτήρα, πεζή δηλα-
δή και δίχως έκφραση τη ματιά.

Πόσο στην έκφραση της ματιάς σημαίνει ή τε-
ριστή τ' αναι δύο ματιών κίνηση κ' ή στάση που χουν
μεταξύ τους οι όπτικοι άξόνι. φανερώναται ξεκά-
θαρα σ' αναι κάθε του ματιού παράλυση. Πόσο δεν αλ-
λάζει την όψη της ματιάς τ' αναι αλλοθωρίσμα; Μάτια
γοργυλίνητα, γεμυτα χ' αναι γ' αναι και γ' αναι π'
άστράφταν και σπιθοβολούσανε, σ' αναι αλλοθωρίσουν
καρφώνονται ξέθωρα και παγωμένα, λ' αναι κ' έφυγ' ή
ζωή π' αναι μέσα τους! Στη διπλή όφθαλμοπληγία τα
μάτια είναι ασάλευτα, σ' αναι ν' αναι κανείς γ' αναι τους
καρ' αναι αναλυμένο, όπως ή Benedich παρόμοιασε ή
ματιά είναι τότε θολή και νυσταγμένη (για τη δι-
πλή μάλιστα βλεφαρόπτωση).

Για το μηχανισμό της έκφρασης του προσώπου
έγραψε ή Duchenne de Boulogne, κάνοντας σκε-
τικές δοκιμές ήλεκτρικού έρεθισμού στα κ' αναι του
προσώπου. Έτσι μπορούμε να δώσουμε στο πρόσωπο
όποια κι ή θελήσουμε έκφραση, έρεθίζοντας με το

άρχίζουν να δύνουν οι τρεμουλιαστές άντιφειγίες
των όπιτιών, και των π' αναι δέντρων οι εικόνες
να χ' αναι. Κι ή Γ' αναι κ' αναι πίσω απ' τα
βουνά, και στέλνει τις τελευταίες του χαδιόρικες
άχτιδες, κι ή έκείνες ξαπλώνονται στη λίμνη και
άγκαλιάζουν τα κύματα.

Είναι χρυσή ή λίμνη, τριανταφυλλένιος ή ού-
ρανός.

Παίζει ή παιδοϋλα, παιζει. Με τα λευκά ποδα-
ράκια της γλίστρει σιγά-σιγά στο νερό. Είδε π' αναι
π' αναι ένα άσπρολούλουδο να κοιμάται άφρόνητα
στης λίμνης τα νερά, και θέλει σ' αναι να ν' αναι το φ' αναι,
να ν' αναι το μυρίση, να ν' αναι το κόψη. Έτσι το αίστημα του
ώραίου γίνεται καμιά φορά ένας μέγας έγωισμός
δεμένος στο άγριο την τραχύτητα.

Προχωράει ή παιδοϋλα. Το νερό άρχίζει να μου-
σκεύει τώρα το κόκκινο φουστανάκι της. Άπλώνει
το χ' αναι της κι άγγίζει ένα βλεκυδένιο φύλλο του
λουλουδιού. Ω! πόση χαρά ζωγραφίζεται στο πρό-
σωπό της!

Όμως το κόκκινο φουστάνι έμποδίζει τα κύ-
ματα στο διάδα τους. Άπό πίσω φουδερίζουν τ' αναι,
και το γαλάζιο γίνεται άσπρο.

Μεγαλώνει το κύμα. Φουδ' αναι τάγερ. Σκοτεινιάζει.

Η παιδοϋλα έφτασε το λουλουδι, το μύρισε—
πόσο την μαγεύει ή άπλη εύωδιά του!—και τώρα
θ' αναι το κ' αναι δικό της, θ' αναι το κόψη.

Μά, ένα μέγας κύμα την χτυπάει και την ρί-
χνει κάτω. Η μικρή κόρη παλαίει με το άγριο
παιδί του άνέμου, κρατώντας στο χ' αναι το λουλουδι.
Είναι π' αναι δικό της.

Στο μέγαρο, που τώρα ή νύχτα του άρπάζει μια
μ' αναι τις όμορφες, ένα μεταξόφωτο παράθυρο άνοί-
γει, και με το βογγητό της θάλασσας άνακατώνεται
ή άπελπιστική κραυγή της μάννας, που ως τα τώρα
ήταν βυθισμένη στη μέση της χαράς.

— Κόρη...

Της νικητ' αναι λίμνης το λάφυρο είναι δύο άθ' αναι
πλάσματα. Το ένα είναι χαρούμενο γιατί έχει για
φέρετρο το μαλακό χ' αναι της παιδοϋλας, στο άλλο
χαρίζει ένα χαμόγελο στον αϊώνιον ύπνο του, το
παρθένο μοσκοδόλημα του νεκρού λουλουδιού.

Γεννάρης 1905

ΛΟΕΓΓΡΙΝ

Στο άρθρο «Ο Βησσαρίωνας και ή Βιβλιοθήκη του
«Αι Μάρκου» του 159 φύλλου μας πρέπει να διορθωθούν
τα έξ' αναι: 1) Άγάπη ευγενική και ή λ' αναι παστ' αναι, 2)
Τ' αναι κ' αναι τ' αναι τ' αναι έξ' αναι χρόνια πέρασαν, 3)
Π' αναι σ' αναι ή και ή άγάπη, 4) Σ' αναι τ' αναι κ' αναι έσ' αναι
νάπολάω, 5) Τέτοιο ή τ' αναι ή τ' αναι π' αναι από β' αναι,
και 6) Άπό τους πιο σπουδαίους... σ' αναι ούς.

Γ. ΑΒΑΖΟΣ

Έφηγητής της Όφθαλμολογίας στο
Έθν. Πανεπιστήμιο.